

LEGENDA POPULARA „Dreptatea lui Tepes”

Legenda este o creatie epica populara, in proza sau in versuri, de obicei redusa ca dimensiune, care, utilizand elemente miraculoase sau fantastice, tinde sa dea o explicatie imaginara unui fapt real.

In functie de aspectul vizat, legendele se clasifica in mitologice: acestea explica felul in care au luat nastere cosmosul, astrele, Pamantul, plantele, animalele etc., ca rezultat al actiunii unor fapturi imaginare. Acest tip de legende se mai numesc etiologice (cauzale) sau asa cum au fost denumite de catre B.P. Hasdeu, deceuri.

A doua categorie de legende sunt cele istorice care apeleaza la evenimente si personaje reale pentru a da explicatii despre diferite intamplari istorice.

Ca si balada sau basmul, legenda poate fi creatie populara sau culta.

Opera literara „Dreptatea lui Tepes” este o legenda populara in proza, care povesteste o intamplare petrcuta pe vremea domnitorului Vlad Tepes. Prezenta domnitorului este elementul real, Vlad Tepes fiind un personaj istoric. Intamplarea care este pusa in relatie cu personalitatea sa in aceasta legenda, este imaginara.

Fiind o creatie epica, autorul anonim isi exprima atitudinile prin intermediul actiunii si al personajelor. Printr-o intamplare imaginara se evidentiaza inteligenta si dreptatea domnitorului Tepes.

Subiectul legendei este simplu. Un negustor pierde o punga cu o mie de lei si ofera o recompensa de o suta de lei celui ce o va gasi. Un om care gaseste punga i-o restituie. Recuperandu-si banii, negustorul lacom cauta motive de a nu oferi recompensa gasitorului.

Dupa ce numara banii, negustorul pretinde ca in punga nu sunt decat noua sute, acuzandu-l pe omul cistit ca si-a oprit banii promisi ca recompensa. Suparat de aceasta acuza nedreapta, omul cinstit merge la Voda ca sa i se faca dreptate. Tepes isi da seama de viclesugul negustorului si-i cere sa restituie punga celui ce o gasise, deoarece nu aceasta este punga cu o mie de lei pierduta. Negustorul este nevoit sa se supuna deciziei domnului, regretand lacomia de care a dat dovada.

Personajul principal al legendei este Vlad Tepes, sublinierea spiritului sau justitiar fiind scopul acestei scrieri.

Celelalte doua personaje reprezinta tipuri umane diferite, fiind descrise printr-o singura trasatura de caracter. Negustorul este lacom si necinstit, deoarece refuza sa dea recompensa promisa, iar crestinul este omul cinstit. El inapoiaza punga gasita si apeleaza la judecata lui Tepes pentru a pedepsi vinovatul.

Crestinul „om cu frica lui Dumnezeu, cum se aflau multi romani pe vremea lui Tepes” subliniaza indirect caracterul justitiar al domniei lui Vlad Tepes, iar conflictul ilustrat nu este decat un prilej de a pune in lumina aceasta idee.

Modalitatile de expunere folosite in caracterizarea personajelor sunt naratiunea si dialogul.

Fiind o opera populara, lexicul este dominat de expresii si termeni populari: „om cu frica lui Dumnezeu”, „negutator”, „fagaduiala”.

Legenda „Dreptatea lui Tepes” are un puternic caracter moralizator.